

Cuypersgenootschap

Vereniging tot behoud van negentiende- en twintigste-eeuws cultuurgood in Nederland

Secretarieel jaarverslag Cuypersgenootschap 2007

Het jaar 2007 is voor het Cuypersgenootschap een zeer bewogen jaar geweest waarbij hoogte- en dieptepunten, heugelijke en droevige feiten elkaar in een rap tempo hebben afgewisseld.

Rijksbeleid

De invloed van het moratorium van oud-staatssecretaris Medy van der Laan is in 2007 nog steeds goed merkbaar. Het moratorium houdt in dat een rijksmonumenten aanvraag van objecten vóór 1940 door belanghebbenden zoals het Cuypersgenootschap niet tot aanwijzing zal leiden. Per 1 juli 2007 is het moratorium door minister Plasterk zelfs verlengd tot 1 januari 2009. Wel heeft de minister aangekondigd dat 100 hoogtepunten uit de wederopbouwperiode 1940-1958 zullen worden voorgedragen voor plaatsing op de rijksmonumentenlijst. Het bestuur is verheugd over de toekomstige aanwijzing, maar is wel van mening dat deze 100 objecten een begin is voor verdere uitbreiding van de lijst. De bijeenkomst op 15 oktober 2007 in Amersfoort waarbij de nieuwe rijksmonumenten bekend werden gemaakt is door de secretaris bijgewoond.

Eind 2007 heeft minister Plasterk het plan voor de Modernisering van de Monumentenzorg (MoMo) bekend gemaakt. Met name de niet-beschermde omgeving waarin het monument zich bevindt zal aan de orde komen. Verder zal de modernisering uitmonden tot een nieuwe monumentenwet en aanwijzingsbeleid. Het bestuur zal dit proces nauwkeurig in de gaten houden en indien nodig in het proces meedenken. Wel heeft de minister aangekondigd dat belanghebbende organisaties zoals het Cuypersgenootschap per 1 januari 2009 niet meer ontvankelijk zijn om objecten van vóór 1940 voor te dragen voor plaatsing op de rijksmonumentenlijst (de zgn. artikel 3-aanvragen).

Cuypersjaar

Op 16 mei 2007 is het 180-jaar geleden dat Pierre Cuypers werd geboren. Op dezelfde datum werd het Cuypersjaar officieel in Roermond gestart. Dit gehele jaar staat in het teken van activiteiten rondom de persoon Cuypers. Door het Cuypersgenootschap werd de website www.cuypersjaar.nl gelanceerd dat massaal is bezocht en een groot succes is geweest. Hulde aan de webmaster Peter Fontijn.

In 2007 werden maar liefst drie overzichtswerken van Cuypers gepubliceerd. In opdracht van het Cuypersgenootschap heeft onze oud-voorzitter en erelid Wies van Leeuwen een prachtig helder beschreven en geïllustreerd boekwerk over het leven en werk van Cuypers gemaakt. We zijn hem hiervoor erkentelijk. Op zondag 16 september 2007 werd de eerste exemplaren van het boek tijdens een drukbezochte bijeenkomst in de Roermondse Münsterkerk uitgereikt aan voorzitter Vladimir Stissi, de Limburgse gedeputeerde en het gemeentebestuur van Roermond. Gelijktijdig werd ook een minder omvangrijke publicatie over het leven en werk van Cuypers door Ileen Montijn, in opdracht van het stedelijk museum Roermond gepresenteerd. Na de presentatie van beide boekwerken in de Münsterkerk werd de tentoonstelling Cuypers in Roermond feestelijk geopend in het stedelijk museum, het vroegere woonhuis-kantoor-werkplaats van Cuypers.

Een week later in het weekend van 22 en 23 september 2007 werd in het NAI Rotterdam en Maastricht de eerste grote overzichtstentoonstelling van het werk van Cuypers geopend. In het NAI bevindt zich het omvangrijke archief van Cuypers dat nu geordend is en een klein deel daarvan werd tentoongesteld. Bij de tentoonstelling verscheen een lijvig oeuvre-catalogus. De openingen in Rotterdam en Maastricht werden door delegaties van het bestuur bezocht. De lacune in de literatuur over het leven en werk van Cuypers is in 2007 ruimschoots goed gemaakt.

Overlijden Pieter Singelenberg en Arjen Looijenga

Naast de heugelijke gebeurtenissen tijdens het Cuypersjaar, werden we in 2007 geconfronteerd met het overlijden van twee prominente leden van ons genootschap.

Op 20 februari 2007 overleed ons erelid Pieter Singelenberg en tijdens onze bestuursvergadering op 24 juli werden we overvallen met de mededeling dat Arjen Looijenga, voorzitter werkgroep Amsterdam, de nacht daarvoor volkomen onverwacht in het harnas is overleden. We hebben hen uitgebreid herdacht en nog steeds wordt hun aanwezigheid gemist.

Bestuurssamenstelling

Tijdens de algemene ledenvergadering van 26 mei 2007 zijn formeel afgetreden de bestuursleden Jean Gardeniers, Magda Looij, Gustaaf Boissevain en secretaris René Vossebeld. Tot nieuwe secretaris werd bestuurslid Leo Dubbelaar benoemd. Tijdens de extra ledenvergadering op 3 november 2007 is Marcel Richter benoemd tot nieuw bestuurslid.

In 2007 is het bestuur van 9 leden geslonken naar 6 leden. Het bestuurslidmaatschap wordt door de leden gecombineerd met hun dagelijkse werkzaamheden wat soms niet eenvoudig is en veel tijd vraagt. We hopen dat u daarvoor begrip toont en dat sommige zaken noodgedwongen niet vlekkeloos gaan zoals het eigenlijk zal moeten gebeuren. Uitbreiding van het bestuur of hulp aan activiteiten door leden wordt zeer op prijs gesteld.

Op zondag 21 oktober 2007 werd onze penningmeester Jan Dekkers benoemd tot lid in de Orde van Oranje-Nassau mede dankzij het bestuurswerk voor het Cuypersgenootschap. Bij de uitreiking van de versierselen moest de ochtendmis in de parochiekerk van Druten onderbroken worden en twee bestuursleden vroeg opstaan om de reis naar Druten te ondernemen.

Huisvesting secretariaat

Door het vertrek van secretaris René Vossebeld is het secretariaat van het Cuypersgenootschap van Arnhem verhuisd naar het huisadres van de nieuwe secretaris in Boskoop. Het postadres (postbus 575, 6800 AN Arnhem) blijft ondanks de hoge kosten gehandhaafd om verwarring in de adressering te voorkomen. Statutair is het Cuypersgenootschap nog steeds gevestigd in Ohé en Laak.

Excursies en lezingen

De voorjaarsexcursie werd op 26 mei 2007 gehouden op de Veluwe en stond in het teken van het afscheid van mijn voorganger René Vossebeld. Bezocht werd het vm. Zendstation Radio Kootwijk en een aantal opstallen van het vm. Duitse vliegveld Deelen dat op een aantal onderdelen na door bemoeienis van René op rijksniveau is beschermd. Op Deelen werd de ledenvergadering gehouden en afscheid genomen van onze militaire erfgoeddeskundigen Gustaaf Boissevain en René Vossebeld. We hopen nog lang gebruik te maken van hun kennis en diensten voor de bescherming van het militaire erfgoed.

De najaarsexcursie werd op 3 november 2007 gehouden en stond in het teken van het Cuypersjaar. We bezochten de stad Roermond en werden door erelid Wies van Leeuwen op zijn eigen enthousiaste wijze rondgeleid langs de werken waarbij Cuypers bemoeienis mee heeft gehad. Vervolgens na de lunch werden er door onze ereleden Wies en Bernadette van Hellenberg Hubar lezingen gegeven over het leven en werk van Cuypers. Daarnaast werd ook uitleg gegeven over de Cuyperscode dat in het Cuypersjaar werd gelanceerd en waarvan velen moeite mee hadden om deze te kraken. Na de lezingen werd er een korte extra ledenvergadering ingelast. Vervolgens werd er een bezoek gebracht aan het oude woonhuis van Cuypers (museum) voor de tentoonstelling over Cuypers. Na afloop hebben we geborrelt, onze gasten in de bloemen en Cuyperswijn gezet en afscheid genomen van Magda Looij die door verhuizing naar Frankrijk het bestuurslidmaatschap niet meer kon combineren. 's-Avonds werd de excursie afgesloten door een gezellig Cuypersdiner.

Op 28 en 29 september 2007 werd er een internationaal congres in Maastricht gehouden over de kerkenbouw vanaf 1945 in het stroomgebied van Maas en Rijn in Nederland, Duitsland en België. Het congres werd georganiseerd door het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap, KADOC-K.U.Leuven, Cuypersgenootschap en Regionaal Historisch Centrum Limburg. Het

congres werd goed bezocht en was een succes, mede dankzij de inbreng van diverse sprekers. Van het congres komt nog een naslagwerk uit.

In het kader van het Cuypersjaar werd op 23 november 2007 een Cuypers Symposium gehouden in het vm. Seminarie Bovendonk, ontworpen door P.J.H. en Joseph Cuypers dat thans als conferentiecentrum dienst doet. Sprekers waren o.m. onze ereleden Wies van Leeuwen en Bernadette van Hellenberg Hubar. Het symposium werd georganiseerd door Bovendonk, Cuypersgenootschap en NAI.

Publicaties

Hoogtepunt is uiteraard de presentatie van het boek over het leven en werk van P.J.H. Cuypers door ons erelid Wies van Leeuwen. Het Cuypersgenootschap heeft hem hiervoor opdracht gegeven en gezorgd dat deze uitgave in het Cuypersjaar kon worden gepubliceerd. Zie verder onder het kopje Cuypersjaar.

Sinds lange tijd is het gelukt om weer vier Cuypersbulletins uit te brengen, mede dankzij de inzet van Hugo Landheer en Joke de Wolf. De bulletins zijn ook integraal geplaatst op de website. Ook dit jaar proberen we weer vier bulletins te maken.

Dit kan helaas nog niet worden gezegd over het jaarboek dat is gewijd aan het Muiderslot. De voorgenomen uitgave van het werk in 2007 kon helaas dus niet plaatsvinden. In april 2008 zal het jaarboek verschijnen.

Ook de reeds aangekondigde en langverwachte uitgave van de door ondergetekende vervaardigde DVD over de Rooms Katholieke kerkbouw in Nederland kon in 2007 nog niet plaatsvinden.

Financiën

Voor het financieel jaarverslag wordt verwezen naar het verslag en uitleg van de penningmeester.

Acties

Voor het verloop en ontwikkeling van de acties in 2007 verwijst ik u naar de website. Op aanvraag kan het overzicht in papiervorm verzonden worden.

Nieuwe acties zijn gestart in:

- Dordrecht, pand Vrieseweg 80; een actie die een aparte plaats inneemt in het bijna 25-jarig bestaan van het Cuypersgenootschap. Hier heeft de rechter op verzoek van de boze eigenaar beslag laten leggen op de huizen van de bestuursleden. U bent hierover al in het Cuypersbulletin en het financiële verslag uitgebreid over ingelicht.
- In Amsterdam voor de blokken sociale woningbouw Marnixstraat 200-220; Flatwoningen Van Gool in Buikslotermeerpolder; Sint Josephkerk van prof. Holt; Pius-X-kerk van Jan van der Laan in Slotervaart; Geref. kerk De Opgang in Osdorp; interieur P.C. Hoofdstraat 12; verbouw Stedelijk Museum
- Haarlem, LTS, Berlagelaan
- Heemstede, Geref. Pinksterkerk en bollenschuur, Manpadslaan 12; de eerste is opgenomen in de lijst van 100 te beschermen wederopbouwplanden van min. Plasterk en het tweede is aangewezen als gem. monument.
- Rijnsburg, historisch ensemble aan Koestraat
- Valkenburg ZH, bollenschuur Hoofdstraat 9a
- Rotterdam, Tuindorp Vreewijk
- Amersfoort, behoud Elleboogkerk die op 22 oktober 2007 is afgebrand
- Sint Maartensdijk op Tholen, Muurschilderingen Peter Alma in LTS
- Oosterhout, RK-kerk H. Huisgezin van Nazareth van Jan van der Laan; een monumentenaanvraag leidt tot plotselinge sloop van de kerk op 24 maart 2007
- Tilburg, behoud toren OLV. van Lourdeskerk nadat de kerk op 15 maart 2007 door brand is verwoest.
- Tilburg, verbouwing interieur Goirkekerk

- Dongen, Sint Josephkerk; bezwaar tegen sloop van de neogotische kerk van Van Groenendael
- Dongen, Sint Laurentiuskerk van Jos. Cuypers, aantasting tegelvloer door aanbrengen vloerverwarming
- Kaatsheuvel, Sint Jozefkerk van C.H. de Bever; bezwaar tegen afwijzing als rijksmonument
- Beek (L), distilleerderij Hennekens; bezwaar tegen afwijzing als rijksmonument
- Arnhem, Maycretewoningen stadsdeel Alteveer
- Vorden-Kranenburg, aantasting zicht op Antoniuskerk van Cuypers door bebouwing in landelijk gebied.

In 2007 zijn de volgende acties beëindigd:

- Amsterdam, Immanuelkerk, Kerkstraat 342 (geplaatst op gem. monumentenlijst)
- Amsterdam, Broederhuis uit 1930 van K.P. Tholens, Postjesweg (sloop)
- Amsterdam-Osdorp, Kerk De Opgang, (sloop)
- Amsterdam, Sandbergvleugel Stedelijk Museum (sloop)
- Amsterdam, Raad van Arbeid, Rhijnspoorplein (blijft behouden)
- Amsterdam, Wibauthuis (sloop oostvleugel)
- Amsterdam, opstallen Oostergasfabriek (sloop)
- Alkmaar, Don Boscokerk (sloop)
- Zandvoort, 't Oude Posthuis (ged. behoud)
- Santpoort-Zuid, wederopbouwwooning Philipspark (verminkt door verbouw)
- Heemstede, Bollenschuur Manpadslaan 12 (geplaatst op gem. monumentenlijst)
- Rijnsburg, panden Koestraat (ensemble blijft behouden)
- Leiden, Meisjesschool/LTC met gymzaal, Breestraat 66 (rijksaanvraag afgewezen; school blijft op gem. monumentenlijst); gymzaal gesloopt
- Leiden, Aalmarktschool (sloop; oude gevel wordt gereconstrueerd)
- Hoogerheide, Raadhuis (sloop)
- Sint Maartensdijk op Tholen, LTS (muurschilderingen blijven behouden; school is gesloopt)
- Oosterhout, RK-kerk H. Huisgezin van Nazareth (sloop)
- Ravenstein, Klooster Nazareth (geplaatst op gem. monumentenlijst)
- Stiens, Locomotiefloods (rijksaanvraag afgewezen)
- Groningen, Tuindorp Het Blauwe Dorp (blijft behouden)

Boskoop, 30 maart 2007

Leo Dubbelaar, secretaris